

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštne stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za trisopno petil-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnštvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

Potreba novega društva.

II.

Članek v „Soči“ smo končali z naglaševanjem velike važnosti „Goriške ljudske posojilnice“. S tem nismo povedali nič novega, saj med nami pač ni razumnega Slovenca, ki bi ne bil prepričan o važnosti tega narodnega denarnega zavoda. To važnost čutijo tudi naši nasprotniki. Zato imajo po vseh kotih nastavljene mešetarje, ki naganjajo naše manj zavedne ljudi v neki drug podobni zavod. Takó hočejo spraviti kolikor le mogoče naših rojakov v nekako zavisnost od laske gospode, kar naj bi o svojem času pomagalo utrditi majajoče se stebre laškemu gospodarstvu v teh krajih. No, te želje se gospodi gotovo ne izpolne, kajti „Goriška ljudska posojilnica“ lahko paralelizuje učinke takega spletkarenja.

Toda „Goriška ljudska posojilnica“ je denaren zavod, ustanovljen z deleži; delovati mora po določenih pravilih. Pri posojevanju denarja mora biti zelo previdna; vsako posojilo mora biti dobro zavarovano bodisi z vknjižbo na nepremakljive ali pa z menico, katero podpišeta najmanj dve osebi, ki imata toliko imetja, da se zgbue ni bati. Takó previdno poslovanje je potrebno, ali mnogokrat ni v korist naši slovenski stvari v Gorici. Poglejmo praktičen slučaj:

V Gorici je obrtnik — Slovenec v službi pri laškem gospodarju; priden je, pošten, varčen, v svoji stroki temeljito izučen, da more tekmovali z vsakim drugim; v slovenskih krogih, ki vedno potrebujejo njegovih izdelkov, je na dobrem glasu ne le v mestu, ampak tudi na deželi. On bi se rad otresel hlapčevanja laškemu gospodu in pričel obrt na svojo roko; prepričan je, da bi mu dobro šlo, vsekakor mnogo bolje nego v odvisni službi, ko se Lah debeli ob zaslužkih njegovih rok. Toda — revež je, denarja nima, da bi se založil z blagom in kupil potrebna orodja, stroje itd. Prihraniti si ni mogel ničesa, ker pičli dohodki so komaj zadoščali za vsakdanji živež sebi in rodbini. — Posojilnica mu ne more dati posojila, pri zasebnikih ga tudi ne dobi — in takó mora ostati še nadalje hlapec laškemu gospodarju.

Drug slučaj:

Mlad Slovenec se je dobro izučil trgovine, recimo z mešanim blagom. S svojim vedenjem si je pridobil doslej najboljšo ime. To dvoje mu jamči uspeh, ako bi se postavil na svoje noge. Ima tudi par tisočakov na razpolago, ali premalo je; ako bi imel še par tisoč, kar bi mu pripomoglo, da bi dobil več „kredita“ tudi v tovarnah — tedaj bi se lahko dobro založil in mogel bi dostojno tekmovali z nasprotnimi trgovci. Ni dvoma, da tak Slovenec bi vlekel na se slovenske odjemnike — in jeden soliden trgovec našega duha bi bil več. Toda naša posojilnica mu ne more pomagati, — in takó ostane on še vedno hlapec, a mi Slovenci brez svojega trgovca iste stroke. — In takih slučajev bi našli lahko v raznih strokah obrti in trgovine, n. pr. mesar, brivec, zlatar, urar itd.

Zopet drug slučaj. Drogerija ali mirodilnica v slovenskih rokah bi izborno delala. Ob jednom bi se ustanovila tovarna za soda-vodo. — Zdaj dela v tej stroki največ Cesciutti nasproti škofiji. Dasi so ti ljudje slovenskega pokolenja; dasi njih prvi sorodniki so še vedno Slovenci; dasi delajo ti ljudje največ s Slovenci in pošiljajo svojo

vodo v večjih množinah celó na deželo, — vendar so naši najodločnejši nasprotniki. Slišali smo o njih že marsikaj, kar objavimo o priliki. — Najboljši odgovor tem ljudem bi bil: ustanovitev drogerije in tovarne za soda-vodo. Poznamo poštenega Slovenca, ki je izučen v takih poslih; ni dvoma, da bi ne mogel tekmovali s Česčutom (to je pravo ime). Toda — manjka 2000-3000 gld. Ako bi dobil ta denar, vrnil bi ga gotovo v 10 letih z obrestni vred in on bi si pomagal do samostojnosti. — Enako nasproten nam je mirodilničar Seppenhof er. Tudi njemu bi šlo bolj piškavo, ako bi Slovenci postavili svojega človeka na noge v isti stroki.

Gotovo je, da vse to pride s časom samo po sebi! Toda dandanes čas hiti takó brzo, da moramo tudi mi pospešiti korake pri svojem narodnem delu, sicer nas utegne čas prehiteti in potem bomo — izgubljeni.

Da bi torej nekakim umetnim načinom prehiteli naravni tok našega razvitka ter preskrbeli si na vsej črti mož, kakoršnih potrebujemo v Gorici, v to naj bi se osnovalo novo društvo. Ako daje dežela mnogo stipendijev in podpor dijakom, visokosolcem itd., da dobimo dosli pravnikov, zdravnikov, profesorjev itd., zakaj bi ne žrtvoval narod nekaj malega tudi za to, da dobimo dovolj raznih trgovcev in obrtnikov?

Kakó to doseči? Utegnejo se dobiti različna pota, ki bi peljala do zaželjenega smotra. Ali jedna pot je gotovo tudi posebno društvo, katero bi imelo ta-le delokrog:

1. Društvo naj bi bilo „trgovsko in obrtno“, nikakor pa ne kako „konsumno“, kakor besedičijo od časa do časa nekateri hujškači, ki niči ne razumejo ali pa nočejo razumeti, kaj je namen zadnje imenovanih društev.

2. Društvo bi razpolagalo z glavnico, katera naj bi imela dva naslova in dva namena. Pod jednim naslovom naj bi se zbirali darovi, pristopnine in ves čisti dobiček drugega, ki bi obsegal društvu posojene denarje. — Iz prvega zaloga bi se dajale nepovračljive podpore in bi se pokrivala morebitne izgube drugega zaloga, iz katerega bi se dajala tudi bolj nevarna posojila, ustanovljale zaloge in njih manjše podružnice.

3. Društvu bi pa ne bil nikdar namen, monopolizovati kako kupčijo ali obrt, marveč vselej le pomagati vrednim, poštenim, pridnim Slovencem do samostojnosti. Ako bi si tudi veliko Slovencev na tak način toliko pomagalo, da bi postali kdaj imoviti meščani, naj nikdo zaradi tega ne bo zaviden, saj v velikem številu premožnih Slovencev v Gorici je naša prihodnost!

4. Društvo bi imelo posebnega nadzornika, ki bi lahko vsak hip, gotovo pa enkrat na teden pregledal obrt ali trgovino in vse računске knjige tistih rojakov, ki bi imeli še kake dolžnosti do društva. Ako bi se pokazala kakoršnakoli nevarnost, da dotičnik propade vsled lahkomišelnosti, neprevidnosti ali iz kateregakoli uzroka, bi društvo imelo pravico storiti vse korake v zavarovanju svoje terjatve.

5. Ves denar bi se vlagal v „Goriško ljudsko posojilnico“. Njeno ravnateljstvo se naprosi, da sprejme vse poslovanje z denarjem po določenih društvenega odbora za vsak slučaj posebe.

To so le nekatere misli; marsikdo lahko dodá še novih, boljših, kajti beseda dá be-

sedo in — misel rodi misel. Vsekakor je vredno in potrebno, da o vsem tem premišlujejo rojaki naši, — morda polagoma vendarle pridemo do kakega sklepa in od tega do — uresničenja. Res je sicer, da narodno delo že doslej obremenjuje narodno delujoče možé, vendar upamo, da se pridruži v tabor narodovih delavcev novih močij, ki si porazdelé trud in delo. Kar se tiče pisatelja teh vrstic, je že doslej veliko preobložen, da bi kdo mogel računiti na sopomoč. Vendar se oglasi kot prvi podpornik z darom 50 gld., ako se ustanovi podobno društvo na zdravi podlagi.

Domače in razne novice.

* **Predelska železnica** je prišla zopet nekoliko bolj živo v razgovor. Koroske in goriške občine od Beljaka doli podpisujejo temeljito sestavljeno peticijo na državni zbor. Tiskala jo je naša tiskarna; vsled tega bomo imeli priliko, kaj več spregovoriti o njej.

Poslanec dr. Tuma je pa stavil v zadnji seji dež. zbora na novega ministra za železnice temeljito interpelacijo zastran vipavske in predelske železnice. Doslovno priobči interpelacijo prihodnja „Soča“; konec pa se glasi:

Po milosti ljubljenege svojega vladarja dobili so avstrijski narodi za svoje gospodarske težnje novo oporišče v osrednji oblasti v ministerstvu za železnice.

Ako kateri, vrzadostil se je nad tem slovenski rod po Goriškem, trdno nadejajoč se, da pričenjajo tudi zanj boljše gospodarske razmere, katerih temelj ima biti železniška zveza pokrajin, kjer bivajo, z notranjimi Avstrijskimi deželani.

Gledé na nujno potrebo te zveze;

gledé na ogromno važnost in korist te zveze ne le za kronovino goriško, ampak za celo Avstrijo;

gledé na brezštevilne prošnje, interpelacije in resolucije, zadane v tej zadevi;

gledé na obljube, storjene na najvisjih mestih, — usojajo si podpisani vnovič prasiati visoko c. kr. vlado:

1. V kakem stanju nahaja se zadeva železniške zveze Gorica-Predel in Gorica-Vipava?

2. Ali misli c. k. ministerstvo za železnice storiti resen korak, da se prično priprave za zgradbo imenovanih železniških prog?

V Gorici, 31. jan. 1896.

* **Interpelacija o Mörpurgovi kazenski obravnavi.** — Zadnjič smo podali obsirnejše poročilo o kazenski obravnavi proti židovskemu odvetniku dr. Mörpurgu zastran krive prisege. Kakor znano, je bil oproščen. Ta obravnava je zbudila veliko zanimanja vseh goriških krogov. — Grof Alfred Coronini je podal v zadnji seji zeló rezko interpelacijo, katere konec se glasi doslovno:

Ker je tukajšnjemu prebivalstvu furlanske in slovenske narodnosti splošno znana vsiljenost odvetnikov židovskega rodu;

ker je istemu prebivalstvu dobro znano prijateljsko občevanje sodnikov pri tukajšnjem c. kr. okrožnem sodišču z odvetniki sploh in z doktorjem Marko Mörpurgu posebej;

ker je prebivalstvo slovenske narodnosti vajeno slišati vse obravnave pred c. kr.

okrožnim sodiščem v Gorici le v italijansčini in je odvetnik doktor Marko Morpurgo eden glavnih stebrov goriškega italijansiva:

ker je vsled zatezanja kazenske preiskave proti istemu in vsled proglasitve oprostilne sodbe ljudstvo splošno vznemirjeno in trpi ugled sodišča;

si podpisani vsojajo vprašati:

1. Ali je Njega Prezvzišenosti znana kazenska zadeva proti odvetniku Marku Morpurgo radi krive prisege?

2. Kako je opravičiti okolščina, da se prošnji zasebnega udeleženca Ivana Katnika za odreditev drugega sodišča ni ugodilo, — oziroma:

kako je to, da zastopnik državne oblasti pred sodiščem t. j. c. kr. državno pravdnštvo ni delalo na to, da bi se preiskava in sodba vršila pred drugim sodiščem?

3. Ali misli Njega Prezvzišenost po državnem pravdnštvu delati na to, da se za slučaj razveljavljenja proglašena sodba*) odredi za obravnavanje sodni dvor izven področja c. kr. višjega sodišča tržaškega?

3. Kako zadoščenje misli dati žaljenemu pravnemu čutu prebivalstva?

V Gorici, dne 31. jan. 1896.

„Primorec“ pred sodiščem. — Znano je čitateljem, da „Primorec“ št. 19. z dne 17. sept. pr. 1. je bil zaplenjen; vrhu tega je začelo državno pravdnštvo tudi kazensko postopanje (takozvano subjektivno) proti uredniku. Toda po dolgem premišljevanju je državno pravdnštvo odstopilo od obtožbe, kajti o članku bi sodili nezavisni ljudski sodniki — porotniki. Imeli smo pa v teku zadnjih mesecev na Dunaju in na Češkem več enakih tiskovnih obravnav pred porotniki, kateri so se soglasno potegnili za tiskovno svobodo in — urednike oprostili.

Na to je naš urednik podal utok proti zaplembi, vsled česar je bila razpisana javna obravnav, ki se je vršila danes ob 9. predpoldne; trpela je 1³/₄ ure. Sodnemu dvoru je predsedoval svetn. Flegar; votanta svetov. tajnik Dell'Ara in pristav grof Coronini; zapisnikar dr. Povšič; drž. pravd. dr. Sanzin, Urednik sam pričujoč.

Po prečitaniu zaplenjenega članka, italijanskih razlogov drž. pravdnštva in utoka je govoril na kratko drž. pravdnik. On pravi, da članek res ne obsega posamičnih stavkov, ki bi osebno žalili vladnega člana, ali članek v celoti dokazuje očitno pretiravanje,

*) To se najbrže ne bo moglo zgoditi, ako bi minister tudi hotel, kajti zastopnik obtožbe, državnega pravdnika namestnik dr. Sanzin, je koncem proglašene razsodbe sicer naznanil pritožbo ničnosti, — ali državni pravdnik Canevari je ni vložil, za kar se je sporazumel z višjim državnim pravdnikom Gertscherjem, h kateremu je šel v Trst nalašč v tej zares kočljivi in pereči reči. S tem je vse pokopano.

Uredništvo.

Podlistek.

Slepčovodja.

Slika iz bosanske prošlosti. — Hrvatski spisal Iva Lepušić; poslovenil Ivau Čestimir.

(Dalje).

«Da, res je, beg! Kedo pa ume to bolje, kakor moj Anto, ki se je že navadil nesrečnikov. Pošten mladanič je, in poveriti mu moremo tudi vsako nedeljo oni denar».

Bilo jih je v krogu desetorica, in vsakdo je obljubil, dati vsako nedeljo tri petice za slepce, v prvič pa še več, dokler ljudje ne uvidijo, za kaj da gre, in tudi ostali k njim nepristopijo.

Ko je prišel Rašid-aga domov, rekel je svojemu pomagaču resno, a z nekim nenavadno milim glasom:

«Anto! Ti si pokazal vsem prebivalcem tega kraja lep zgled človeške ljubezni s tem, da si preskrbel ono sirotico, svojo pomajko, da jej ni treba hoditi okoli tujih pragov in kot slepici hraniti tebe, ki imaš zdrave oči, ampak da ti hraniš njo z delom svojih rok. Naši age, begi in trgovci so se zelo zavzeli za svoje slepce, in tudi ti poz-

kateremu namen je, hujskati proti vladnim organom. Ako je okrajni glavnik kaj zagrešil, poklicali bi ga bili na odgovor njegovi višji, drugi se pa nimajo v to vtikati. Volilci sami so vložili utok proti postopanju okrajnega glavnarja, a je bil odklonjen. Pravosodni minister je res izrekel, da kritike so dopustne, če tudi so ostre; vendar ne smejo prestopiti nekih mej.

Na to je govoril urednik skoro jedno uro. Najprej je protestoval proti italijanski pisanim razlogom drž. pravdnštva in naznanil v tem pogledu pritožbo na merodajno mesto. Naglašal je načelo o tiskovni svobodi v ustavni državi; in v varovanje tega načela je podal utok, ker praktičnega zmisla tu ni, kajti članek je bil zaplenjen že v septembru.

Ko je bil članek zaplenjen, je bilo naperjeno tudi subjektivno postopanje proti uredniku. Ta je brez strahu narekoval na zapisnik pred preiskovalnim sodiščem, da je članek zpisal sam in da ostane pri tem, kar je rekel, vse dokaže s pričami. Ali drž. pravd. ni tožilo pred porotniki, marveč odstopilo. Tudi danes ostane urednik pri svoji izjavi in je pripravljen dokazati svoje trditve. Ni mu bila dana prilika, a to ni njegova krivda.

Ko je drž. pravd. čitalo članek, ni moglo še soditi, da tam pripovedovana dejstva so neresnična ali zavita; tudi tega ne, da so pretirana, kakor je kvalifikoval gosp. drž. pravd. danes. To bi mogel soditi še le okrajni glavnik sežanski, ki bi se moral še le oglasiti, — ali le z uradnim popravkom, na kateri bi bil pa v naslednji številki primerno odgovoril.

§. 300. k. z. je tu povsem neumesten, ker so našeta le resnična dejanja. Ako je pa mogoče upotrebiti kateri paragraf, je to §. 492., ki govori o napadanju na „javne oblastnike ali pošamske organe vladarstva“. Ali tudi tu je uredniku prosto, svoje trditve dokazati. Drž. pravd. pa mora dobiti še le dovoljenje ali prošnjo od prizadetega uradnika, da zapleni časopis in toži. V našem slučaju je pa članek tak, da bi ostala glavniku sežanskemu le pot uradnega popravka.

Drž. pravd. bi mu lahko naredilo slabo uslugo, ako bi bil članek še ostrejši, kajti prišli bi, recimo, pred porotnike, kjer bi se vse lepo dokazalo kot resnično.

Dalje je zavračal posamične trditve drž. pravd. Tu je prišel v precej rezko nasprotje s predsednikom radi — viteza Rinaldinijr.

Naposled je bila zaplemba seveda potrjena. Urednik naznani vsklie.

† **Janez Kodrič**, župnik v Šmarijah, je umrl 24. jan. še le v 40. letu svojega življenja. Porojen je bil na Brjah (v občini rihemberški) 1. sept. 1855. iz imovite hiše; svoje nauke je dovršil v Gorici. Bil je vedno vzgleden dijak, potem pa vrl dušni pastir.

naš Salkico, Stojana in Mijata, ki se hranijo z miloščino blagodarnih rok. Nekateri dni naberò polne pesti mila-darov, doživè pa tudi mnogo slabih dnij, ko ne dobe niti toliko, da bi si kupili za dvajset par kruha. Dobro, Anto! Ti si učinil blago delo. Mi pa smo se danes v mojster Abdulovi kavarni dogovorili, da ustanovimo „hairišče“; preskrbeti hočemo pod krovom mojega hana svoje slepce, za stroške njihovog vzdržavanja pa poskrbimo sami; ker pa pripadajo slepci raznim veram, treba, da vsi naši meščani brez razločka vere doneso miloščine, potem nam ni treba razum slepcev rediti tudi njihovih vodij-zastonjnikov, ki so se vsled pohajkovanja polenili. Onim v hanu pa treba vodje, domačina, da opravlja posle v hiši in skrbi za hrano in obleko; mi smo imenovali tebe, da boš ti sirotinska mati, ker ti je usmiljenje navdalo srce. Povej torej, zaklinjam te na duši, hočeš-li to storiti ali ne?»

«Ponižen sluga sem, aga! Kako bi tega tudi ne storil, ko je Bog na ta svet poslal i nesrečnike, da more staviti na tehtnico srca zdravih, srečnih in premožnih, koliko usmiljenja ima kedo».

V dveh tednih so pristopili k oni

Poznal je tudi druge slovanske jezike. — Najprej je prišel za kapelana v Prvačino, potem v Šempas in naposled v Komen; pred šestimi leti pa je bil slovesno vmeščen na župniško mesto v Šmarijah. — Sijajen pogreb je pričal o priljubljenosti, katero je užival pokojnik v svoji župnji in okolici. Naj v miru počiva.

* **Trenta sheis***, za 30 krajcarjev, — to je najnovejša uradna laščina tistega poštnega uradnika, ki je posloval v nedeljo od 12. do 3. pop. pri tovornem oddelku. Slovenec, ki je dobil ta odgovor, se je jako začudil temu — „napredku.“

* **Prepoved, ki se ne uboga.** — Kje? Čujte, tam, kjer je disciplina prvi pogoj obstanka, — pri vojaštvu. V laških listih smo čitali, da je vojna oblast prepovedala vojaški godbi sviranje tržaške himne „Viva San Giusto“, kateri naši Lahi demonstrativno ploskajo in kričé kakor zbesneli, kar Slovincem ne more biti nikdar ljubo. — Ali ta prepoved se ne izvršuje! Poleg te pesmi svira vojaška godba tudi razne takozvane laške „canzoni popolari“, ki bi se ne smele igrati nikdar, kedar poslušalci niso sami pristni pristasi „Corriera“, „Piccola“ ali „Indipendenta“. — Ljudje, ki imajo še kaj zmisla za spoštovanje višjih ukazov, so se kar čudili, kakó je kaj takega mogoče pri vojaštvu. — Ali prišli smo uzrokom do korena. Evo: Kapelnik je Tržačan, Lah po rojstvu in mišljenju. Več odličnih prič je slišalo, kakó je ta kapelnik rohnel proti omenjeni prepovedi, med drugimi s temi besedami: „Tutto questo i ga fatto i scavi! Che i veng a proibirmela a mi! In publica piazza vojo sonarla!“ (namreč „marcia San Giusto“.) Komentarja ni treba. Zdaj je na vojaški oblasti vrsta, da se oglesi!

* **Loterijske številke.** — Naš „Primorec“ je razširjen po vsej deželi; tiska se v 1500 iztisih, ki ostanejo z malimi izjemami na Goriškem. Mnogi čitatelji so — žal! — tudi strastni loteristi; zató so nas naganjali od raznih strani, naj bi prinašali loterijske številke. Neradi smo se udali in tudi s tem posneli navado drugih listov. — Vendar svetujemo: pustite loterijo, ker to je le slepilo, le vaba za zapravljanje denarja v najubožnihših ljudskih krogih.

* **„Goriški Sokol“.** — V nedeljo ob 3. pop. je bil napovedan občni zbor. Ali krasen dan je bil, ki je zvalil mnogo društvenikov v okolico in na drsališče; vsakdo si je mislil, da „brez mene že opravijo“ — in zbor také ni bil sklepčen. Laška društva skoro zapored morajo zborovati še le v drugič, a pri nas ni bilo tega. Sokoli, kje je — red, disciplina? Upamo, da prihodnjič se to ne pripeti več! — Zvečer je bila pa prav živahna — plesna zabava!

desetorici vsi meščani, krščeni in ne-krščeni.

Kraj mesta nad slapom male reke, na kateri se nahajata dva mlina, vzdiguje se nad šumom reke kakor grad han (gostilna) v dvoje nadstropij. Spodaj pripravi Anto sobe za slepce, na zadnji strani namesti svojo pomajko in stanuje ondi tudi sam, zgoraj pa priredi voliko sobo, razpostavi po njej mize in v sredi peč, kjer naj bi kahal kavo.

Vsi odlični mohamedanci in kristijani so radi zahajali v slepčevski dom pit črno kavo, kajti kje naj si ugodneje odpočijejo, kakor nad ono hladno, tekočo vodo? Sijajne in razkošne sobe njihovih prebivališč ne ugajajo jim toliko, kolikor ta sirotinska hiša, v kateri z miloščino svojih blagodarnih rok preskrbujejo z vsem potrebnim največje nesrečnike na svetu. Radi poslušajo družbo slepcev, ki jih zabava, vrsté se, z lepimi pesnimi, spremljevaje jih na gosli in šarkijo, in ki jim sladi čas s šalo.

Kar je ostajalo dobička od kave, to je deval in prilagal Anto v soboto k onemu denarju, ki so ga dajali mestni gospodarji. Na semanji dan pa, ko so se vračali seljaki domov, privezavali

* **Osmišili so se.** — Laški poslanci so interpelovali vlado zastran sodišč v Trziču in Korminu; zahtevali so skoro izrečno, naj se slovenski kraji izločijo iz področja imenovanih sodišč. — Dr. Tuma je podal v zadnji seji predlog, naj bi deželni zbor naprosil vlado, da ustanovi okrožno sodišče v Tolminu in jedno okrajno sodišče v Brdih in še jedno na Krasu, da bi se izločile slovenske občine iz področja sodišč v Korminu in Trziču. — Dr. T. je hotel, naj se takoj izroči predlog pravnemu odseku v pretres. Lahi so mislili, da T. hoče, naj se takoj sprejme predlog že v zbornici; zato so jo popihali skozi vrata, da je postal zbor nesklepčen. Ali prepozno so spoznali zmoto! Zato pa pričakujejo zdaj vsi pametni ljudje, da bodo po tej blamaži bolj previdni in da ne bodo videli strahov tam, kjer jih ni.

* **Čuvajmo denar.** — Nekemu posestniku iz Iderskega pri Kobaridu bilo je v Čedadu ukradenih 245 gl. Mož je pokupaval jajca in jih vozil v Čedad. Ko je bil pred kratkim zopet v Čedadu, šel je spat v neki hlev. Po noči pa je prišel tat, izrezal možu žep, v katerem je imel denar, in odnesel žep z denarjem vred. Tako je mož prišel ob ves denar, ker je imel navado, ves svoj denar pri sebi nositi. Ali bi ne bilo bolj pametno, da bi bil samo toliko s seboj vzal, kolikor je potreboval!? Z denarjem bodimo previdni!

* **Okrajna posejilnica in hranilnica** v Kobaridu je pričela poslovati začetkom tega leta. Poslovala je v začetku samo ob v torkih; ker je pa premalo samo en dan tednu, zato je začela poslovati tudi ob nedeljah, in sicer od 8-10. ure dopoldne in od 2-4. ure popoldne. Začetek je povoljen.

* **Cesta v Trento** je zagotovljena. Vlada je dala 15.000 gl., od tega je 2000 gl. že izplačala. Deželni zbor je pa dovolil 5000 gl. v 5 letih po 1000 gl.; cesta se torej dogradi v 5 letih. — Izborna poročila je izdelal deželni odbornik dr. H. Tuma. Priročil ga „Soča“ doslovno.

* **V Devinu** se hoče vgnездiti „Lega Nazionale“; s pomočjo nekega slovenskega renegata (bičarja) je baje kupila že svet, kjer bo gradila hišo. — Nadejamo se, da Devinci se ne bodo dali loviti v lahonske mreže. Rodoljubi, pozor! Napnite vse moči, da zapodite lahonske vsiljivce; pokažite jim vrata, ako pridejo pred vas. Sosedje Devincev, bodite pozorni tudi vi!

* **Narodnim strojarjem.** — V lepem trgu na Slovenskem, ki ima za kupčijo z usnjem jako ugodno lego, na prodaj je velika strojarska tovarna. Želeti je, da pride v narodne roke. Ker so plačilni pogoji prav ugodni, opozarjamo na njo narodne strojarje z dostavkom, da natančnejša pojasnila daje ravnatelj Ivan Hribar v Ljubljani.

otovorjene konje vrbam za veje ter posedali na klopi pred hanom, da posrkajo skledico kave, Stojan in Mijat sta vlačila lok po strunah in prepevala dedovsko slavo. Veseli seljaki pa so pravili: «Da, res, naši meščani so pogodili izvrstno, da so te nesrečnike tukaj namestili, da se ne potikajo po ulicah; a tudi nam je prijetno nekoliko tu posedeti, da si okrepimo srce s pesnimi in s šalo!»

In seljaki so obdarovali slepce s kosom ovčjega mesa, kosom sira, sadjem, vodenimi dinjami, ponujaje jim iz čutare žganja. Ob velikem in malem Bajramu,* ko Turki koljejo kurbane,** poslala jim je vsaka kočica kak del, in istotako so dobili ob velikih praznikih katoliške in pravoslavne cerkve kolačev in pečenke.

Samo Salkici se je zdel slepčevski dom pretesen; često je odšel v mesto s svojo šarkijo, ker mu je dišala nagrada mestnih mladeničev; priti je smel na zelena dvorišča, kjer so deklice igrale kolo, da jim na šarkijo spremlja pesmi, in pa, da kateri tajno šepne na uho pozdrav od kakega mladeniča, ki se je

Zanimivosti iz podturnske šole. — Še vedno hodi v to mestno slovensko 4-razrednico ena sama deklica — Bartoš, katero učitelji tudi poučujejo. Kaj takega svet še ni videl! Za jedno učenko so 4 učitelji in jeden katehet (č. g. Knavs v Št. Petru).

Zanimivo je tudi to, da magistrat je nastavljal v tej slovenski šoli postrežnico, ki noče govoriti slovenski. Nekdo je slišal, da učitelji morajo laški govoriti z njo; tudi je opazil, da postrežnica čuti nekako oblast nad — učiteljstvom. Ona že ve, od kod taka samozavest!

Posestnik A. B. v Selu je poslal odboru „Sloge“ pismo, v katerem popisuje, kakó neznosne ure je imel kot vojak v podturnski vojašnici. Popisuje neznošen smräd in okužen zrak, ki je vladal tamkaj, kakó so morali stranišča razkuževati, da bi manj smrdelo itd. in kakó je on sam zbolel vsled nezdravega stanovanja blizu stranišča, kar je spoznal tudi njegov stotnik in ga preložil v neko drugo sobo. Svojo izpoved je pripravljen potrditi s prisego. — In v tako podrtijo hoté spraviti naše otroke!

Dalje smo doznali, da to poslopje je bilo zidano nalašč za gojitev sviloprejk, torej povsem nesposobno za človeško rabo. Zato so tudi vojaki ušli od tam. Deželni šolski svet naj bi si ogledal poročila vojaške oblasti, ki so izrekla, da je poslopje nerabno za vojake. Torej toliko manj za otroke! — A laški poslanci se osmelijo še — interpelovati!!

Lov na slovenske otroke. — Posl. Grča je interpeloval v dež. zboru vlado radi tega, ker je **lekarničar** Kürner nasproti gledišču prisilil sebi podložnega delavca Volca, da je vzal dva otroke iz slovenske šole in ju poslal v laško. — Ta Kürner sam ni Italijan; hodil je v slovensko ljudsko šolo in je bil menda celó na gimnaziji kot Slovenec vpisan. Kaj je tak človek, naj izreče vsak čitatelj sam! Take vrste pritisek na podložne ljudi je brez dvoma ostudno dejanje. Siliti očeta, naj potuje svoje otroke, to je kaniibalstvo najgrše vrste! — Tisti Slovenci, ki so doslej kupovali zdravila pri Kürnerju, naj si zapomnijo ta junaški čin moža, ki je ob enem — podžupan goriški. Priden lovec je baje tudi neki Resen, ki ima neko mestno službo na pokritem trgu. Ta človek se drzne svojo službo spravljati v zvezo s — slovensko šolo. — Čuli smo že več slučajev. Kdor kaj vé, naj se potruji do našega uredništva. Potem podamo cel venec, kaj vse si dovoljujejo magistratovi služabniki.

„Eco“ **in nova cerkev.** — „Eco“ od 29. pr. m. zopet ropota proti „Soči“; silno je zgovorna in ostra v izrazih, — a zopet se je izognila točnemu odgovoru. Jasno je, da odgovora — noče dati. Kajpak; njenim patronom so zeló ljubi edino le slovenski

bil va-njo zaljubljen; umel pa je v pesem napeljati prilike in ljubavne misli tako, da je zapazila mnogokatera, da to njej peva, in pogodi, koga da prepeva v pesmi, in druge razun nje same ne razumejo, čegava srca da hoče Salkica združiti. A devojka mu s primernim pripevom odgovori, naj poroči mladeniču odziv njenega srca. To ljubavno naznanilo ostane drugim popolnoma neznanó, ker zna slednjič Salkica peti na stotine svojih pesmi, devojke pa ga s pripevki spremljevati.

Karkoli je dobil Salkica nagrade, vse je izročil vodji Antu za skupno oskrbovanje; ni pa povedal niti od koga niti za kaj da jo je dobil; ločen od svoje družbe ni potrosil niti jedne pare!

Dobro se je godilo slepčevski družbi celi dve leti. Pristopila sta k njim še dva mlada tovariša, Omer in Jozo. Salkica je učil Omera pevati na šarkijo mestne pesmi, Stojan pa Jozu junaške pesmi, da bi mogla ondaj, ko bi legla k večnemu počitku, komu prepustiti šarkijo in gosli, Mijat pa je svoje gosli namenil skrbnemu Antu.

(Dalje pride).

groši, drugače pa so do pičice enaki lahonskim zagricencem. Naj se nam godí še tolika krivica, njih katoliške vesti to ne zgane, da bi se potegnili le z eno besedico za pravico. — V goriških krogih se govori, da gospodje iz odbora so se spustili v nekake zaveze z nasprotniki slovenskega jezika v cerkvi. Zeló verjetno. — V ostalem povemo gospodi pri „Eco“, da gledé na novo cerkev je edina skoro vsa dubovščina brez ozira na to, ali je ta v „Sočinem“ ali kakem drugem taborju. Ne razumemo duhovskih odnosajev med višjimi in nižjimi in ne vemo, kakó daleč sega „pokorščina“, a to vemo, kakošno vlada prepričanje, katerega nikakor ne kaže — tlačiti in žaliti. Toliko v odgovor na razne migljaje v „Eco“. Izjavljamo, da z „Eco“ sploh ne bomo več polemizovali v tej reči, ker je preškoda papirja in črnila.

Neumnosti. — „Corriere“ je začel prinašati zadnji čas članke, katerim se jasno vidi, da jih uredništvo sprejema iz nekakih ozirov do — pisalca, pisarja ali pisarja, kakor že hočemo reči, le „pisatelja“ ne, kajti takih neumnostij trezen človek ne bo pisal. Polni so besedičenja, kakó smo Slovenci brez omike, brez imetja, plačujemo zeló malo davkov itd. V Gorici pa so Slovenci le hlapci in deklice, a se drzno zahtevati svojo šolo! — Pravijo, da take neumnosti pošilja „Corrieru“ sin — dr. Pajerja. Poveri gonzi! — tisti, ki jih morajo tiskati in — čitati!

Vladno mašlice — „Prim. List“ je na se obrnil ta „nečastni naslov“. — Mi smo kar debelo gledali, ko smo čitali to črno na belem, celó tiskano in poslano med svet. Za Boga, gospod kolega, ali ste Vi jedini „tujec v Jeruzalemu“, ali živite z glavo v mehu, da niste razumeli naših besed takó, kakor jih je umel vsakdo drugi? Ali takó nič ne poznate domačih kameleonov, ki delajo edino za denar: danes služijo Bogu, jutri hudiču, kjer jim kaže kaj več cvenka? Takim ljudem pokaže pošten Slovenec vrata, pa naj bo že bolj naklonjen „Soči“ ali „P. Listu“. Gorje našemu narodu, ako bi bile sploh mogoče na političnem polju take breznačelne, podkupljive duše, ki delajo za tistega, ki jih — bolje plača.

Gorje ti ubogi kmet, gorje! — Posestnik Jurij Trušnovec v Čepovanu št. 180. je bil poklican 30. pr. m. k goriški davkariji, ne da bi vedel, zakaj ga kličejo. Ker se je bal kazni, šel je takoj, — in tu so mu povedali, da mu je financa zaračunila 28 kr. premalo pristojbine za kuhanje žganja; te krajcarje naj torej plača. — In mož je nejevoljno vzel 28 kr. in plačal (kdo plača pa njegovo pot v Gorico?!), a uradnik mu je dal nemško pobotnico na nemško-laški tiskanici. Pobotnica se glasi na ime: Georg Trušnovic zu Chiapovano. — Ali ne, da smo res „sužnji - ščavi“ v deželi! Pobotnica je v naših rokah kot dokaz o — enakopravnosti pri c. kr. davkariji v Gorici! Kaj dela načelnik?!

Čehovinova slavnost. — „Slov. Narodu“ je pisal nekdo: Z ozirom na notico, katero ste priročili v št. 10. cenjenega svojega lista, naznaniti Vam danes moram sledeče zanimive podrobnosti: Gospod Anton Jakobi, rodom Goričan, učitelj na mestni ljudski šoli v Gorici, je res uprizoril akcijo v proslavo Čehovinovega imena. Kot c. kr. domobranski stotnik in predsednik vojaškega veteranskega društva je uplival na to, da se izda oklic na rodoljube v to svrho, da se bodo nabirali doneski za Čehovinov spomenik ali vsaj za spominsko ploščo. Jakobí je energičen mož, jako priljubljen in vpliven na Goriškem. On je prijatelj našemu narodu ter, kar se doslej pod njegovimi predniki ni dogodilo, ogovarja ob slavnostih slovenske veterane v slovenskem jeziku. Ves prešinjen avstrijskega patrijotizma, vživa Jakobí v merodajnih in vplivnih krogih spoštovanje. Česar se je doslej lotil on, izvršil je vse vselej častno. In tako ni dvomiti, da se mu posreči tudi „Čehovinova slavnost“. Lahko vam naznamim iz povsem zanesljivega vira, da so Jakobiju v tem obziru obljubili vsestransko podporo visoki dostojanstveniki, višji častniki in druga gospoda. Po tem, koliko novecev se

*] turška praznika.

**] kurban = turški klavni dar.

nabere, priredi se tudi slavnost. Ako bode dovolj novcev, postavi se spomenik; ako ne, se vzdaj vsaj spominska plošča na rojstveno hišo slavnega junaka. Dotični oklic izide te dni ter mu želimo mnogo uspeha. Slavnost se namerava prirediti v proslavo 50-letnega vladanja našega cesarja. In tedaj se bode bliskalo v prijazni vipavski dolini, okoli Rokčeve hiše gotovo dokaj svetlih uniform. To bode lep dan. Omeniti mi je še, da bode vojaško veteransko društvo goriško imenovalo životopisca Čehovinovega, gosp. nadučitelja Janka Leban na svojim častnim udom. Želeto bi bilo, da bi do dneva slavnosti izšel tudi slovenski življenjepis Čehovinov. Iz gotovega vira smo doznali, da je tak življenjepis že pred leti kupila od g. Leban slavnina družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Ta knjižica naj se torej izda; gotovo se bode dobro razpečavala v dan slavnosti, h kateri gotovo privre vsaj iz vipavske doline vse, kar čuti še kaj narodnega ponosa v srcu!

„Perpetuum mobile“. — Ta čudovita „mašina“ je že mnogokomu rojila po glavi vse življenje. No, reč je zdaj — „rešena“. Dobili smo namreč tako-le pismice:

„Aku hočete dat u cajtenge moje Mašina Perpetua mobile — jest sem taka Mašina znajdu desebo lahko naredila Žaga Mlin brez vode in brez domfa

jest sem šlišov pravit da mislite napravit u Goric lekrična luč počakajte pol leta naredim jest Mašina namisto vode — ta drugteden pride komese pregledati“.

Srebrni drobiž po 5 in po 10 kr. — Primorski službeni list tržaški objavil je naredbo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu gledé srebrnega drobiža po 10 kr. (desetici) in po 5 kr. Ta naredba naglašja z ozirom na naredbo c. kr. finančnega ministertva z dne 18. decembra 1895., da pride srebrni drobiž po 10 in po 5 kr. še-le s 1 januarjem 1897. iz veljave. Do 31. decembra 1896. ostane torej te vrste denar še polnoveljavjen v prometu, c. kr. blagajne in uradi pa ga bodo še sprejemali do vključno 31. decembra 1898.

Strašen zločin. — Iz Vipave pišejo: V nedeljo 19. pr. m. zvečer je bilo nekaj fantov prav dobre volje v tukajšnjem hotelu „Adria“, pili so in prepevali. Med tistimi sta bila tudi dva fanta Fran Uršič in Gregor Lavrenčič z Gradišča. Kmalu potem, ko se je zmracilo, odpravila sta se proti domu. Dospvša onkraj ceste pri Kalu napadel ju je fant Alojzij Jez z nožem v taki naglici, da se nista niti mogla braniti. Kar v hipu sta imela drobje zunaj. Uršič je takoj umrl, Lavrenčič pa je živel še jeden dan. Morilec je komaj 20 let star, toda že izprjen; pravica ga ima že v rokah. Oba umorjena sta bila jako pridna delavca. Obema je bilo okolo 28 let. Ta grozen zločin je seveda provzročil nepopisno razburjenost.

Vrata pri Čepovanu. — V nedeljo pred sv. tremi Kralji je 19-letni mladenič okoli 7. ure zvečer z nožem napadel tukajšnjega krojača Štef. Mraka. Trikrat ga je zabodel in še precej močno ranil. Vendar rane, kakor se sliši, niso nevarne, ker nož ni segel globoko. Še tisti večer so odvedli hudodelca v Gorico. Bolnik je bil tudi tisti večer previden. Urok je baje tako imenovana „štavanka“, to je, fant, ki se oženi, mora nekaj dati drugim fantom tovarišem za pijačo. Imenovani krojač se je oženil nekoliko pred adventom. K njemu so prišli odposlanci s poveljem, da mora nekaj dati. Ta se je menda branil ter nekoliko pikrih — izustil. Vsled tega je nastalo sovraštvo in maščevanje.

Ostala Slovenija.

Trst. — V deželni zboru je predlagal poslanec Spadoni, naj zbor izreče svoje simpatije za italijanske načrte v Afriki. Deželni glavar ni dopustil, da bi se o tem predlogu razpravljalo, ker ne spada v delokrog deželne zbornice. Radikalno krilo Rinaldinijevih podpornikov je vsled tega zapustilo dvorano, da ni bil sklepčen zbor. To je dalo povod galeriji, katera je bila obveščena o Spadonijevem predlogu, da je

klicala: „Evviva Baratieri, Evviva Galliano!“ — Poročali smo, da je namestništvo v Trstu zaukazalo tržaškemu magistratu, da ima osnovati posebni soli za Gropado in Padrič. Svoj ukaz je utemeljilo s tem, da otroci pri vremenskih razmerah na Krasu ne morejo hoditi v druge vasi v šolo. Čudno pa je, piše „Ed“, da je tržaško namestništvo bilo drugačnega mnenja, ko je razsojevalo o potrebi slovenske šole v Trstu. Tukaj ravno tiste vremenske razmere ne dopuščajo, da bi otroci zlasti po zimih hodili v okoličanske šole. Mesni otroci so še sibkejši nego kmetijski in se še manj od njih more zahtevati, da bi hodili v šolo dolgo pot. Seveda, kadar gre za slovensko šolo v Trstu, ima namestništvo drugo mero. — V temnem hodniku tržaške mestne višje realke je visela podoba našega cesarja. Nekateri neodrešenci so pa podobo zamazali. Kaj k temu porečejo na Dunaju? Reč se je zgodila istočasno, ko so v deželni zboru demonstrirali v slavo italijanski vojski v Afriki.

Deželni zbor isterski. — Seja z dne 21. pr. m. je bila razmerno mirna. Pri dotični razpravi izjavil je dr. M. Trinajstič, da bode manjšina glasovala za to, da se Porto Roso proglasi javnim zdraviliščem: z ozirom na gospodarsko vprašanje je govoril poslanec Kozulić proti zdraviliškim pristojbinam. Laginja je govoril za vseobče preustrojenje občin, a predsednik je odbil njegov v hrvaškem jeziku predložen pismeni predlog. — V seji 23. pr. m. je dr. Laginja popravljal zapisnik zadnje seje, seveda brezvspešno. Načrt o razdelitvi občine dolinske se je vsprejel. Hrvaške interpelacije dr. Stangerja, Mandiča in Trinajstiča so bile prečitane samo v italijanskem jeziku. Interpelantje so protestovali najodločneje. Komparetova interpelacija se ni prečitala niti v prevodu. Troje pisanih hrv. predlogov je popolnoma prezrel predsednik. Na hrvaške predloge je govoril vladni zastopnik — italijanski. — O seji 24. pret. m. je došla iz Poreča „Edinosti“ ta-le brzobjavna vest: „Vrhunec nestrpljivosti italijanske večine v deželni zboru pokazal se je danes. Interpelacija posl. dra. Dinka Trinajstiča glede osnovne ljudske šole v Zabrežnih pri Pazinu prečitana se je zopet jedino le v samovoljnem italijanskem prevodu in brez originala. Istotako interpelacija posl. Kompareta radi uravnave reke osapske. Predloga vse manjšine gledé celokupne cestovne mreže istrske niso dovolili prečitati celega, ampak le deloma. Tem povodom se je seja pretrgala. Vzlic dokazom o groznih nezakonitostih odobrila je večina volitve v kmečkih občinah okraja poreškega in puljskega, uničila pa je izvolitvi Mandiča in Jenka v okraju volosko-podgrajskem vzlic najjasnejšim dokazom popolne pravilnosti in vzlic temu, da je celó vladni zastopnik potrdil volitve. Manjšina je izjavila, da si pridruže, da izvede poslednje iz tega nasilnega postopanja italijanske večine, ter je demonstrativno ostavila dvorano. — V jedni poslednjih sej potrdila je večina izvolitev ostalih naših poslancev izvzemši Kozulića, kateri je bil izvoljen skupno s Spinčićem v lošinskih kmečkih občinah. Oba sta dobila enako število glasov, a laška večina je enega volitev potrdila, drugega pa uničila! — V nenazočnosti naših poslancev, kateri so izvoljeni v kmečkih občinah, in ki imajo v tej skupini večino, so izvolili Lahi svojega deželne odbornika za isto. To je vrhunec škandalom!

Kranjska. — Kakor znano, naklonila je kranjska hranilnica povodom 75-letnice znesek 500.000 goldinarjev za zgradbo, opravo in vzdrževanje zavoda za 200 neozdravljivih bolnikov iz Kranjske. Zavod krstil se bode „cesarja Franca Josipa asil za neozdravljive bolnike“. Stavišče za ta toli potrebni zavod je kranjska hranilnica že kupila. Kupnina znaša 20.000 gld. Z zgradbo prično prihodnje leto. — Trtna us po Kranjskem se vedno bolj širi ter je od v katastru kot vinogradi vpisanih 10.835 hektarov že 7.664 hektarov okuženih in večina uničenih in sicer je v političnem okraju krškem od 4473 hektarov okuženih že 3117-65, v novomeškem od 2972 že 1570-63, v črnomeljškem od 2189 že 2105-32 in v postojnskem

od 1201 ha. že 870-96 hektarov. Prosti od trtne uši so povsem ali vsaj večinoma še sodni okraji Mokronog, Radeče, Žuzemberg in Trebnje. Najbolj se je razširila trtna us v preteklem letu v političnem okraju črnomeljskem. Kot nadomestek za uničene domače trte zasajeno imajo večinoma trto „izabelo“.

Štajerska. — V deželni zboru predložil je poslanec Luttner predlog, podpisan po 35 poslancih, s katerim se poziva vlada, naj pazi strogo koristi tostranske polovice pri pogodbi z Ogersko. Ako ne bi to bilo mogoče, naj se loči od carinske in trgovinske pogodbe z Ogersko. — Deželni odbor je izdal načrt novega lovskega zakona, po katerem bi se smeli v krajih, koder so največ vinogradi, celo leto streljati zajci. V krajih, kjer se deloma bavijo z vinogradstvom, sme zajce vse leto streljati. — Forregger je na koncu svoje politične slave. Že Celjani več ne marajo zanj. Kakor celjska „Domovina“ poroča, so izbrali že drugega moža, da ga pošljejo v državni zbor, in to je sodni pristav dr. Emanuel Wokaun. Za Slovence je pač vse jedno, če Celje zastopa Forregger ali pa Wokaun, kajti sta drug drugega vredna. — Ker „Schulvereinu“ manjka denarja, da bi mogel nagraditi vse učitelje, ki si pridobe kake zasluge za germanizacijo, mu je deželni šolski svet v Gradcu prihitel na pomoč. Deliti je začel častna darila učiteljem, ki si pridobe posebne zasluge s poučevanjem nemščine. Deželni šolski nadzornik Linhart pa ima navadno glavno besedo pri določevanju, kdo je vreden teh Judeževih grošev.

Koroška. — Deželni odbor je izdelal nov volilni red za koroški deželni zbor. Načrt, o katerem se ima še ta mesec sklepati, ima v primeri z dosedanjim volilnim redom dve glavni spremembi: 1. Do zdaj je imel volilno pravico, kdor je plačal 5 gld. cesarskega davka; zdaj pa predlaga, naj voli vsak, da le nekaj neposrednega davka plača, in vsak, kdor ima svojo hišo ali kočjo. 2. Do zdaj so bile kmetske občine razdeljene na 7 okrajev, in vsak teh okrajev je volil po dva poslanca. Zdaj se pa predlaga, naj se dežela (razun mest) razdeli na 14 volilnih okrajev, katerih vsaki naj voli po enega poslanca. Kmetov je na Koroškem 300.000, mestjanov in graščakov pa le kakih 60.000; kmetje tudi več ko dvakrat toliko davka plačajo, vojakov dajejo pa gotovo desetkrat toliko nego mestjani in graščaki, kakšna pravica je potem to, da imajo kmetje samo 14 poslancev, mestjani in graščaki pa skupaj 22?! — V deželni zboru se je razpravljalo uprašanje o pokojnini za občinske tajnike in predlagalo, naj se deželni odbor v tej zadevi posvetuje še z vlado, ali bi morda ne kazalo, to stvar rešiti obenem s pokojnino zasebnih uradnikov. Tudi bo treba odločiti, ali dobi deželni odbor pravico, občinske tajnike nastavljati, odstavljati in v pokoj devati. V celi deželi je 267 občin, tajnikov je pa le 168, ker mnogi župani pisarije sami opravljajo. Vsi tajniki dobivajo zdaj 57.000 gld. plače. — O nameranih malih železnicah na Koroškem poroča nadzornik Haunold to: rednotirna železnica iz Mostiča v Velikovec bi bila 17 kilometrov dolga, bi stala 700.000 gld., letnega dobička bi donasala pa le 9170 gld., kar ne zadostuje za obresti imenovanega kapitala, torej bi se ne izplačala. Ozkotirna železnica in Sinče vesi v Žalezno Kaplo bi bila 18 kilometrov dolga, bi stala 700.000 gld. in bi dala letnega dobička 21.000 gld., torej bi se izplačala. Ozkotirna železnica v krško dolino, iz Treibacha do Glodnice, bi bila 29 kilometrov dolga ter bi dala letnega dobička 21.560 gld., torej bi se izplačala. Ker je vlada obljubila, da prevzame poročstvo za 60.000 gld. v prvotnih delnicah, zato je zidanje te železnice zagotovljeno.

„Slavija“, vzajemno-zavarovalna banka v Pragi, zavaruje človeško življenje po vseh kombinacijah, izmed katerih so najugodnejše naslednje.

1. za slučaj smrti, po kateri — naj se ista primeri kadarkoli — izplača se zavarovani kapital takoj dotičnim dedicem;
2. za slučaj smrti in doživetja gotovega leta, t. j. ako zavarovaneec doživi na-

prej določeno leto, katero si s a m izvoli, izplača se zavarovana istina njemu, ako prej umrje, pa takoj njegovim dedičem;

3. vzajemno n. pr. mož in žena, brat z bratom ali kakšni drugi osobi in sicer také, kadar umrje eden izmed njiju, izplača se zavarovana svota preživelemu zavarovancu;

4. za dobo 20 let, t. j. ako umrje v teh letih, izplača se zavarovani znesek dedičem: če jih pa doživi, potem pa določi sam, kako naj se mu izplača kapital: ves h krati, v letnih obrokih, trajajočih do smrti člana, ali pa še le po smrti njegovim dedičem.

5. z a rento ali pokojnino, katera se začenja izplačevati dotičniku takoj po jedenkratni ulogi gotovega zneska ali sele po nekolikih letih in sicer do smrti.

6. d o t o o t r o k o m, zlasti dekletam, katera se izplača, ko zavarovani otrok doživi 18, 20, ali 24 leto svoje dobe in to tudi takrat, če je zavarovalec (oče, mati, oskrbnik) umrl pred koncem zavarovalne dobe, dasi v tem slučaju preneha dalje uplačevanje zavarovalnine.

Vse te in ostale načine zavarovanja prevzema banka „Slavija“ po ugodnejših pogojih in cenejših tarifih, kakor vse druge zavarovalnice. Vrhu tega pa imajo člani banke „Slavije“ — ker je vzajemna zavarovalnica — brez posebnega doplačila še pravico do **dividende**, t. j. do deleža na čistem dobitku, ki je doslej iznašal po 10%, 20%, 25% in jedno leto celó 48. — In konečno je pri banki „Slaviji“ dovoljen za uplačilo vsakega, tudi mesečnega obroka respiro 90 dnij, dočim druge zavarovalnice čakajo na vplačilo premije po preteklem roku ponajveč 30 dnij.

Vsa podrobnejša pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno generalni zastop bank **Slavije v Ljubljani**, v lastni hiši v gospodskih ulicah št. 12.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Badenijska osnova novega državno-zborskega volilnega reda določa novo kurijo z 72 poslanci, katere bi volile dežele: Češka 18, Galicija 15, Dolenja Avstrija 9, Moravska 7, Štajerska 4, Gorenja Avstrija 3, Tirolska 3, Dalmacija 2, Bukovina 2, Šlezija 2, Solnograška 1, Koroška 1, Kranjska 1, Predarlška 1, Goriška 1, Istra 1 in Trst 1. Volilna osnova izključuje kot volilce službojoče osebe: hlapce, posle itd. — Državni zbor bo sklican za 10. februarja. Istega dne predloži Badeni to svojo preosnovo volilnega reda. — Feldmaršal **Gutenberg** je imenovan ministrom za železnice. Razglašena je bila organizacija državnih železnic, katera stopi v veljavo 1. avgusta. Vse železniške reči se izločijo iz trgovskega ministerstva in pridele železniškemu. Istemu ministerstvu je pridruženo glavno ravnateljstvo in nadzorstvo državnih železnic. Uradni jezik pri državnih železnicah bode, izvzemši Galicijo — nemški !! — Bivši poljedelski minister **Falkenhayn** je imenovan velekanclarom Leopoldovega reda. — Ravnatelj finančnih uradov **Rittner** je imenovan ministrom za Galicijo. — Nadvojvoda **Karol Ljudevit** je odpotoval s svojo rodbino v Aleksandrijo. — Z uravno plač državnim uradnikom namerujejo uravnati tudi plače častnikom. — Češki namestnik **Thun**, po napustu urada, bo baje izvoljen kot poslanec v češki deželni zbor. Njegovi somišljeniki so mu že pripravili prostor. — V seji dež. zbora dolnjeavstrijskega so se primerili veliki škandali. **Steiner** je očital sekcijškemu načelniku **Witteku**, da je listom vedoma poročal nerresnico glede cesarjevih besed na plesu šolske družbe uradniških hčerá in vprašal namestnika **Kielmansegga**, oстане li **Wittek** potem še v službi? Namestnik **Kielmansegg** je protestoval proti temu, da se cesarjeva oseba vpleta v debato, čemur so protisemitje burno ugovarjali. **Lueger** je rekel: *Obdolžim Badenijski in Kielmansegga, da hočeta iz cesarja narediti agitatorja svoje stranke. Sledili so nepopisno burni prizori. Pacher jeupil: Vlada nima nič časti, Badeni je veleizdajalec. Dež. maršal je poklical Pacherja k redu, na kar je ta zaklical: Dajte mi besedo in jaz vam dokazem, da je Badeni veleizdajalec.*

— Po raznih vesteh z Dunaja sodé, zapusti baje vilez **Rinaldini** namestniški sedež v Trstu. **Rinaldinijevo** glasilo „Mattino“ oporeka ta odstop. — Ministerski predsednik **Badeni** in minister financ **Bilinski** sta prišlo 27. pr. m. v Levov, kjer sta bila slovesna sprejeta — Drzavno sodišče je zavrnilo pritožbo dra. **Luegerja** radi razpusta mestnega zbora dunajskega.

Ogerska. — Najnovejše delo madjarske vlade na polju proslavljene liberalnosti je gotovo to, da je konfiskovala nabrani denar v proslavo **Miletičeve** sedemdesetletnice. Tako plača Madjar Srhom za njihovo podporo madjarski misli ne samo v hrvaskem deželnem zboru nego sploh na madjarskem orzsagu. Da bi vsaj to dejstvo otvorilo oči zaslepljencem, kateri nočejo imeti brata za brata, temveč raje ptujca za gospodarja. — Kdo uživa na Madjarskem neomejeno svobodo, nam pove „Westungarisches Volksblatt“, kateri piše: Dočim državno pravnistvo poznano strogostjo ogerske vlade proganja katoliške urednike in antiliberalne publiciste, pa je pustila, da je zastarela pravda proti židovskemu novinarju **Isidoru Veigelbergu** in se ne briga za mojstersko „**Goldstein Sami naptara**“, koji koledar je izšel 3. januarja že v drugem izdanju in ki donša bogokletno sliko, globoko žaljivo za vsakega krščana. Ta slika kaže Jezusa Kristusa, padajočega z oltarja in zadetega po pušici naslikanega Žida. Pušica ima napis „civilna poroka“. Takih zločinsev seveda ne vidi državni pravdnik madjarski. Čemu neki, saj so naperjena le proti veri krščansko katoliški! Daleč so prišli na Ogerskem zares. A nekaj dobrega imajo na sebi tudi taka lopovstva židovskih rokovnjačev, to namreč, da polagoma mora priti do spoznanja narod madjarski, komu da služi s svojo krivično narodnostno politiko in komu je bilo ustrezno s strašno borbo za cerkveno-politiško preosnovo. Ali pa je narod madjarski res že tako pokvarjen, da se sploh ne more več rešiti iz suženjstva židovskega? — Vodja opozicije na Ogerskem, grof **Apony**, je nekoliko dnij obračal na se javno politično mnenje v svoji domovini, pa tudi zunaj nje, hoté menda zasedsti za ministrsko mizo, po kateri hrepeni že veliko let. Predložil je zbornici namreč posebno zakonsko osnovo o volilni svobodi, katera se zlorablja na Ogerskem v škandalozni meri. Osnova je bila izročena posebnemu odboru v pretres. — Kot na Francoskem, godijo se tudi v viteški deželi razne reči, katere ne delajo nikako čast vladi. Visoki uradniki so namreč angažovani pri raznih podjetjih, katere podpira država. Isti, zlorabeči svojo oblast, polnijo svoje žepe pod tujim imenom na škodo države. Prišli so na sled tudi na Ogerskem taki slepariji, katero je počenjal neki veliki župan pri zgradbi krajne železnice. Cela reč je prišla pred zbornico, katera je zaključila enoglasno, da državni uradiki ne smejo sodelovati pri nikakih podjetjih, oziroma da ne morejo dobiti dovoljenja za ista. — V Pečuhu je umrl tamošnji škof **Ferdinand Dulansky**. — Ogerski židje so zaključili, da ustanové javni židovski zaklad. Štiri prvi predlagalci so dali skupno že 35.000. Ako jih bodo posnemali ostali ogerski židje, bode razpolagal zaklad kmalu s stotisočaki, s katerimi pomadjarijo marsikateri Slovake in Srbe. — Mestni zastop v Budimpešti je zaključil najeti posojilo petdeset milijonov gl.

Ostale države. — Mej **Rumunijo** in **Grško** se sklene zopet diplomatska zveza. — O proslavi 25-letnice nemške države poročajo to-le: Povodom 25-letnice izdal je cesar **Viljem oklic**, v katerem naglašá, da ga je volja, državi ohraniti to, kar si je pridobila. Zajedno pozivlja ljudstvo, da naj se stavi v službo celote, pustivši strankarske koristi na stran, potem ostane Nemčija krepek steber, na kateri se oslanja mir. — „**Reichsanzeiger**“ je objavil pomiloščenje raznih civilnih in vojaških oseb. Službeni list je objavil naredbo glede osnove pruskega **Viljelmovega** reda, namenjenega za odlikovanje možkih in ženskih, ki si pridobe zaslug za oplemenitev ljudstva, posebno na socijalno-politiškem polju. — Cesar je izrazil knezu **Bismarku** v jako milostnem lastnoročnem pismu

svojo zahvalo na zaslugah za cesarja in državo. — V Parizu je umrl poslanec in bivši zbornični predsednik **Tomaž Floquet**. Kot splošno vsi državniki, je imel tudi on burno preteklost, posebno ozirom na dogodke, kateri so se vršili v njegovi domovini. Po poklicu je bil odvetnik, a pečal se je s časnikařtvom radikalne stopnje. Pri obisku carja **Aleksandra II.** l. 1867. v Parizu, je on vskliknil njemu v obraz: „Vive la Pologne, Monsieur!“ Ta vsklik ga je povzdignil do znamenitosti. Imel je dvoboj s pokojnim generalom **Boulangero**m, katerega je rnil smrtno. — Tudi v Parizu so proslavili 19. pr. m. 25-letnico vojne z Nemčijo. — V Pretoriji, glavnem mestu **Transvaala**, so izpustili iz zavora angleške jetnike proti jamčevini. — Španjska vojska menda ne more nič opraviti v **Kubi**, ali pa ni bilo za nič nje vodstvo. Maršal **Martinez-Campos** je odpoklican kot zapovednik čet in na njegovo mesto je imenovan drugi. Ali on zadržu ustajo, je veliko vprašanje ozirom na to, da se že poročá, da namerujejo proglasiti **Kubo** kot nezavisno državo. — V Italiji vlada nepopisno veselje, ker so rešeni italijanski vojaki iz trdnjave **Makalé**. Rešila jih je pa velikodušnost glavarja **Abisinca** **Ras Makonena**, ne pa kaka zmaga z orožjem. In vendar so trobili v svet to vest také, kakor da bi se bili rešili iz trdnjave po zmagonem boju. Tega rešenja so se veselili več naši neodrešenci nego li pravi Italijani v kraljestvu, kateri poznajo dobro svoje domače razmere. Italijanska vlada je progasila v Eritreji vojno-izjemno stanje. — Rumunski minister notranjih poslov je odstopil. — Knez **Henrik Battenberg** (brat bivšega bolg. kneza) je umrl. — Na Kubo je odpotoval novi vrhovni zapovednik španjske vojske **Weyler**, kateri je zamenil **Martinez-Campos**a. — V vprašanju venezuelkemu vlada baje le nesporazumljenje mej **Anglijo** in **Zjedinjenimi državami**, kajti trdi se, da Anglija ne želi nič več zemljišča, ampak le dosedanje si hoče zagotoviti. — V mestu **Caracasa** blizu Amerike, obsodilo je ljudstvo sliko angleškega ministra-predsednika **Salisbury**a na smrt in jo vsled tega prestrelilo in raztrgalo. — V **St. Denisu** na Francoskem je zgorela državna tovarna topov. Škoda znaša čez milijon frankov. — Grška poslanska zbornica se je sešla 20. pr. m. — Nemški cesar je oprostil kazni nekaterim obsojencem o priliki 25-letnice ustanovitve nemške države. Mej istimi je bil tudi neki socialista, kateri pa ni hotel sprejeti cesarjeve milosti, ampak zahteval, naj se ga zapre. Na njegovo veliko žalost, sodišče ni moglo ustreči njegovi želji in se je moral udati cesarjevi milosti. — Iz Frankobroda poročajo, da so prišli tam na sled veliki slepariji z voznimi listki na državnih železnicah. — Profesor **Behring**, izumitelj seruma zoper davico, je iznašel novo sredstvo proti koleri in tuberkulozi. — Vezuv pri **Neapelju** je pričel bruhati lavo. — Na Balkanu se pripravljajo velevažne dogodbe evropskega pomena. V političnih krogih se sodi, da se zgodi v **Srbiji** važna prememba gledé sistema, v **Bolgarski** pa je celó pričakovati, da odstopi princ **Ferdinand Koburžan**. Njegova prizadevanja, pridobiti papežovo privoljenje k prestopu princa **Borisa** k pravoslavju, so se do cela izjalovila. „Vaterland“ pozivlja **Koburžana**, naj odstopi, češ, da papež ne bi jemal nikakih ozirów, ko bi Boris prestopil k pravoslavju. Govori se, da je papež zagrozil **Koburžanu** z ekskomunikacijo, ako bi se to zgodilo. **Koburžan** bode skušal doseči, da bi se **Borisov** prestop odložil do **Borisove** polnoletnosti, na drugi strani pa ni dvoma da bi **Stojlov** takoj odstopil ako bi se prestop odložil. **Koburžan** je tu povedal, da bi v tem slučaju poveril ministerstvu **Grekov-Petkov** pridobiti sobranje za to, da se **Borisov** odstop odloži, a če bi se to ponesrečilo, bi se **Koburžan** odpovedal kroni na korist **Borisu**, ta bi prestopil k pravoslavju, regentstvo do njega polnoletnosti pa bi se poverilo **Načeviću** in **Petkovu**. Glede srbske krize se danes poročá, da je radikalna stranka izdala oklic, v katerem izjavlja, da poseže z ozirom na kritični unanji položaj zopet aktivno v politiko in se izreka jako simpatično o kralju. **Male evropske države.** — **Norveška** šteje 2.000.000 prebivalcev, ima

18.000 vojakov, letnih dohodkov 25.000.000 gld., dolga pa gld. 65.000.000. — Švedija šteje 4.800.000 prebivalcev, ima 40.000 vojakov v mirnem času ter 220 topov, letnih dohodkov gld. 55.000.000. — Danska šteje 2.172.205 prebivalcev, ima 59.000 vojakov, 60 parnikov s 407 topovi in 20 torpedi, letnih dohodkov gld. 32.000.000, dolga pa gld. 105.000.000. — Finska šteje 2.400.000 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 24.000.000, dolgov pa gld. 31.000.000, trgovska mornarica šteje 2135 brodov. — Holandija šteje 4.621.744 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 108.000.000, dolgov pa gld. 912.000. — Luksemburška šteje 211.080 prebivalcev, ima dohodkov gld. 4.150.000, dolgov pa gld. 6.450.000. — Belgija šteje 6.200.000 prebivalcev, vojske 51.152 v mirni in 138.727 v vojni dobi ter 90.000 meščanske garde, letnih dohodkov gld. 133.000.000, dolgov pa gld. 926.000.000. — Švica šteje 2.917.754 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 32.000.000, skupnih dolgov pa gld. 126.000.000. — Portugalska šteje 4.750.000 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 108.000.000, dolgov pa gld. 1.284.000.000. — Črnagora šteje 280.000 prebivalcev, ima 36.000 vojakov, letnih dohodkov gld. 600.000. — Srbija šteje 2.161.061 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 31.000.000, dolga pa 560.511.600 dinarjev (1 dinar 48 kr.), vojske ima v mirnem 21.000, v vojnem času pa 160.000. — Bolgarija šteje 3.400.000 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 45.000.000, dolgov gld. 41.000.000, vojske ima 38.000 v mirnem in 180.000 v vojnem času. — Rumunija šteje 5.500.000 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 68.000.000, dolgov pa gld. 175.000.000, vojske ima 49.000 v mirni 152.000 v vojni dobi. — Grška šteje 2.217.000 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 41.000.000, dolgov pa gld. 300.000.000. — Saksonija šteje 3.502.684, prebivalcev ima letnih dohodkov gld. 49.000.000, dolgov pa gld. 313.000.000. — Bavarska šteje 5.594.982 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 153.000.000, dolgov pa gld. 666.000.000. — Virtemberska šteje 2.036.522 prebivalcev ima letnih dohodkov gld. 33.000.000, dolgov pa gld. 114.000.000. — Badenska šteje 1.657.867 prebivalcev, ima letnih dohodkov goldin. 28.000.000, dolgov pa gld. 200.000.000. — Hesenka šteje 992.883 prebivalcev, ima letnih dohodkov 12.350 gld., dolgov pa gld. 14.350. — Meklenburg-Sverin šteje 578.342 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 11.550.000, dolgov pa gld. 41.300.000. — Oldenburška šteje 354.968 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 3.400.000, dolgov pa gld. 19.000.000. — Hamburg šteje 622.530 prebivalcev, ima letnih dohodkov gld. 29.000.000, dolga gld. 140.100.000.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Hrvaški slikarski umetnik Vlaho Bukovac, kateri je naslikal zastor v novemu gledališču v Zagrebu, je dobil naročilo dež. vlade v Zagrebu, da naslika cesarjevo sliko v naravni velikosti za hrvaško deželno zbornico. Umetnik je odpotoval vsled tega na Dunaj, kjer je bil sprejet od cesarja. Cesar mu je določil dneve, katere more umetnik priti na dvor, da vzame cesarjev oris v naravi. — V Karlovcu je umrl poslanec Slepčević, člen vladne stranke. Štel se je mej Srbe. — Stol sedmorice (hrvaško najviše sodišče) je potrdil obsodbo proti dijakom v znani reči. — V hrvaškem gledališču v Zagrebu so ponovili na splošno željo igro „Berite novice“ v slovenskem jeziku. — Po novem gospodarskem zakonu popisali so prošli mesec na Hrvaškem vse vrste kmetije, to je živino vseh vrst, drevesnike, vinograde, pašnike, posesti, kakor tudi gospodarsko orodje itd. — Reški mestni zastop je enoglasno zaključil, da se ima Reka oddeliti od senjske škofije. — Madjarski delavci v Zagrebu so uzočili pretep mej njimi in mestnimi redarji. Redarji so jih zaprlji 12 in izročili sodišču. Več njih je bilo obsojenih v večmesečni zapor. — Dobrodelno društvo „Čovječnost“ v Zagrebu je proslavilo

12. pr. m. svojo petdesetletnico. — Vse tri hrvaške trgovinske zbornice so imele po svojih odposlancih posvetovanje v Zagrebu obzirom na novo pogodbo mej Ogersko in Avstrijo. Zaključile so, zagovarjati pogodbo kot potrebo in priporočati vladi, naj varuje bolj koristi hrvaške obrti in trgovine. — Vseučiliščni senat je relegalo zopet nekoliko vseučiliščnikov. — Začasno od službe odpušteni vseučiliščni profesor Quiquerez v Zagrebu, je izvršil atentat na predstojniku za bogočastje dr. Kršnjaviju s tem, da mu je vrgel v glavo tintnik v času, ko je bil pri njem v avdienciji. Kršnjavi je hudo ranjen. Quiquerez so izročili sodišču na preiskavo. Intendant hrv. gledališča pl. Miletic hotel je zopet odstopiti, ker so mu nagajali nekateri vladni pisarčiči pri tehniškem delovanju v gledališču. Ban ni sprejel odstavke, nego je zamenil vladno osebe pri odstvu gledališča — Istimu gospodu je izročilo posebno odposlanstvo zagrebskega meščanstva krasno izdelano spomenico z nad 300 podpisov, v kateri se mu izreka priznanje za njegov trud za hrvaško lepo umetnost in zahvalo za dar hrvaškemu narodu s spomenikom pesnika Preradovića. — Nabiranje milodarov za Starčević dom v Zagrebu je ustavljeno, ker ste že pretekli določeni dve leti.

Dalmacija. — Namesto pok. dra. Klaića je imenovan dež. glavarjem dr. Bulat. — V Kotoru se bodo vršile občinske volitve. Borili se bosta dve stranki: Hrvatje in avtonomaši s Srbi, avtonomaši in Hrvatje-pravaši. Lepa sloga, zares. — Deželni zbor je bil otvorjen 23. t. m. — Kakor poroča „Jedinstvo“, novosadska „Zastava“ priporoča dalmatinskim Srbom, naj bi postopali složno s Hrvati. Bog daj kmalu!

Češka. — Urednika časopisa „Omladina“, kateri izhaja v Ušču nad Labo, so zaprlji radi veleizdaje. — V češkem deželnem zboru so podali Mladočehi predlog, naj zbor določi 500.000 gld. kot zaklad cesarja Fran Josipa v spomin njegove petdesetletnice za podporo male obrtnije. — V Pragi se je ustanovil odbor v svrhu, da nabira doneske za spomenik prvemu češkemu zgodovinarju Palackemu. — Žrebanje srečk narodopisne razstave v Pragi se je vršilo 30. dec. pr. l. Zadeti dobitki se bodo izplačevali do 15. febr. t. l. — Odstop namestnika grofa Thuna je bil na situ vseh časopisov, kateri bi bili radi povedali pravi vzrok odstopu. Imenovan bo baje namestnikom grof Coudenhofe. Nekateri grofje so se pričeli učiti češčini v nadi, da oni zamenijo Thuna. — 19. pr. m. je bil shod delavcev brez dela na strelskem otoku v Pragi. Zbralo se jih je do 3000. Po končanem burnem zborovanju, so demonstrirali pred redarstvom in deželnim zborom. Redarstvo je razgnalo demonstrante, nekatere tudi zaprljo. — Najviše sodišče je odločilo, da morejo prisegati odvetniki v češkem jeziku.

Poljska. — Neki poljski knez je napisal brošurico v francoskem jeziku pod naslovom: „Zgodovina političnega in društvenega preobraženja Evrope“, v kateri poučarja potrebo: zblizanja Poljske k Rusiji. To je znamenje časa! — V Galiciji baje postavijo dvojezične napise na vseh državnih uradih in sicer v poljskem in rusinskem jeziku. — Gališki deželnozborni člani so razdeljeni na osem strank ali klubov, in sicer najjačja je ona avtonomistov ali konservativcev, potem pride klub „Kólko“, „Krakowska stranka“, „Poljska demokratska stranka“, „Klub ljudske stranke“, „Klub malorusov“ in „Kmečki klub“, a povrh vsega je še 21 divjakov ali takih poslancev, kateri imajo vsak svoj program! V tem se vidi slovanska sloga!

Bosna-Hercegovina. — „Hrvatsko pravo“ piše: „Kakor se nam poroča, bosenska vlada je izdala naredbo, da se kaznujejo v bosenskih srednjih šolah vsi oni dijaki, za katere bi se izvedelo, da odobravajo znane dijaške demonstracije v Zagrebu“. Na tem svetu je vse mogoče! — O priliki božičnih praznikov je bila na Dunaju razstava bosenskih umetnih ročnih izdelkov. Kakor poročajo, razstava se je obnesla popolnoma dobro, a razstavljalci so prodali predmetov za 8000 gld. — V Sarajevu ustanavljajo pravniško-ekonomsko društvo. — V Bosni-Hercegovini je 22 bolnišnic. Največja je deželna

v Sarajevu, katera ima tri plačilne razrede. — V Sarajevu je hudo razsajala davica. Šole so bile zaprte več dni.

Srbija. — Kralj je odlikoval črnogerskega kneza Nikolaja z redom sv. Save prve vrste in sicer, da s tem uvaži zasluge kneza Nikolaja na književnem polju. Ta red je odnesel na Cetinje poseben odposlanec. — „Male Novine“ poročajo, da je pregledal srbski minister financ osebno vse podrejene mu denarnice ter našel vnebovpijoče nerednosti in pomanjkanja. — V Srbiji je izšla brošurica „Današnja Srbija“, v kateri napada pisatelj hudo sedanje položnje v kraljevini ter dokazuje, da so Srbi duševno in fizično propadlo pleme. Brošurica je uzočila veliko senzacijo. — Dosedanji glavni konzulat srbski v Trstu je pretvorjen v navadnega. — V skupščini so sklenili, vpeljati nemščino kot obvezni predmet v bogoslovni fakulteti.

Bolgarija. — Knez je bil v inozemstvu. V Bolgariji je bila pričela za njegove odsotnosti očitna agitacija proti njemu, ker zavračuje prestop svojega sina Borisa k pravoslavju. „Obzor“ piše vsled tega, da predno steri ta korak knez Ferdinand, hoče biti gotov, da ga potrdi Rusija kot bolgarskega kneza. Ako bi sedel v Petrogradu židovski car, knez bi dal obrezati sinčka, le da ga car potrdi. Ako ga pa ne potrdi, tedaj se ni treba čuditi, ako ostane Boris katoličan. (Glej vesti proti koncu razgleda po svetu).

Rusija. — V ruski vojski so pričeli uporabljati nove vrste orožja, kakoršnega nima nijedna druga evropska država. — Kronanje ruske dvojice se bo vršilo 20. maja t. l. v Moskvi. V Nižjem Novgorodu otvorijo istega dne razstavo. — Strošek za slavnost kronanja ne sme prestopiti deset milijonov rubljev (13 mil. gold.). Tako je baje določil sam cesar. Kronanje carja Aleksandra II. je stalo 33 milijonov rubljev, Aleksandra III. pa 15. Kakor se vidi, pričeli so štediti tudi cesarji. — Ruska akademija znanostij v Petrogradu je imenovala papeža Leona XIII. svojim častnim članom. Papež je sprejel to čast. — V Jekaterinoslavu je pogorelo do tal leseno gledališče. Veliko oseb je poginilo.

Ruski proračun za 1896. — Kakor poročajo „Neue Freie Presse“ iz Petrograda, proračunjeni so redni in izredni dohodki za 1896. vkupno 1.361.547.994 r., redni ter izredni troški znašajo isto vsoto. V primeri s proračunom za 1895. so redni dohodki za 1896. viši za 106.114.382 rubljev. Redni dohodki več kot zadostujejo v pokritje rednih troškov, če tudi so se slednji v primeri z letom 1895. zvišali za čez 120 milijonov r., posebno, ker se državna železniška mreža kaj naglo povečuje, kakor tudi radi uvedanja monopola na žganje. Omenjeni izredni troški so čisto produktivnega značaja, kajti namenjeni so zgolj za nove železnice in sicer je določenih za sibirsko 84-7 mil. r., za druge proge 16 mil. V oči gled tako velikanskim izrednim troškom ni Rusiji treba najeti nobenega posojila, ker ima v državni blagajni preostankov do 271 mil. rubljev, od kojih se je nakazalo v pokritje 120 mil. V svojem pojasnjevanji proračuna obrnil se je ruski finančni minister proti onim listom, ki trdijo, da je francoski trg preobložen z ruskimi vrednostnimi papirji; pravi namreč, da si je Francija s tem pridobila letni dohodek od najmanje 180 mil. frankov, Rusiji posojene kapitalije, katerih bi inače z lepa ne moglo plodonosno, a ob enem varno položiti. Tudi je izjavil, da hoče Rusija polagoma upeljati metelno valuto, pri koji se pa ne bode ravnala po teorijah, nego po dejanskih razmerah. Gorenji podatki jasno pričajo, kako brez vsakoršne primere naglo napreduje Rusija v gospodarskem pogledu, posebno če se uvažuje dejstvo, da je ni veče države na svetu, kjer bi prebivalstvo plačevalo tako neznatnih davkov kot v tej ogromni slovanski državi: se pomisli, da so nje dohodki pred petimi leti znašali le okolo 900 mil. r., in da je bilo v preteklem letu kar 13 tisoč kilometrov novih železnic v delu. Predelska in vipavska železnica, katerih pa ne ućakamo še tako z lepa, so prave igrače v primeri s takošnimi daljavami.

Raznoterosti.

*** Srbske finance** so menda zopet jedenkrat v jako slabem stanju, ali je pa Milan državne blagajnice izpraznil, kajti sicer bi v skupščini neki poslanec ne bil predlagal, naj se naloži davek vsem neoženjem. V Zapadnih državah evropskih ni tak predlog ravno napačen, ker je tu skoro polovica moških neoženjena, kar tudi v socialnem oziru ni dobro, a v Srbiji je tako malo samev, da ni o njih govoriti. Da se je torej staval rečeni predlog, morajo biti krive le finance; najbrž ga ni dobiti groša v drž. blagajno, zato tako obupni nasveti. Ker so uvideli predlagatelji neumestnost tega predloga, so ga preklicali.

*** Oporoka milijonarjeva.** Nedavno je umrl v Šopronju predsednik tamošnje trgovinske zbornice Pavel Müller. Za generalnega dediča svojega velikega premoženja je postavil upokojenega sodnega svetnika Antona Sandorffya. Mestnim ubogim je volil brez razlike veroizpovedovanja pol milijona goldinarjev. Če bi pa utegnili nastati kakih razpori, razdeli naj se ta svota na 40 delov; 35 delov dobe katoliki, 4 dele protestantje in 1 del židje. Svojo trgovino in 40.000 gld. je volil prokuristu Kammerlakenu. Sorodniku dr. Otonu Müllerju je volil letno apanažo 3000 gld. in prosto stanovanje.

*** Samomor iz strahu.** V Ottakringu na Dunaji sta se dva šolarja v šolski sobi pred začetkom pouka po stari šolarski navadi pretepala. Desetletni Fran Vogel je pri tem odtrgal kljuko od vrat, prav v trenutku, ko je vstopil v sobo učitelj. Vogel se je učitelja tako ustrašil, da je hitel k oknu in skočil na dvorišče, kjer je obležal mrtev.

*** Zasuta vas.** — Velik plaz snega je v Tesaliji zasul celo vas Trikala. Vas je štela 24 hiš. Večina prebivalcev se je rešila, le nekaj otrok ni moglo uteči. Ponesrečilo je baje mnogo živine.

*** Trideset let po nedolžnem v pregnanstvu.** — Leta 1865. je pogorela vas Skvosnovo na Ruskem. Sum, da je zanetil ogenj, se je obrnil na nekega Sušina. Župan Laptjev je bil dal tisto noč Sušina zapreti zaradi pijančevanja. Iz zapora je Sušin videl, da gori pri županu; klical je najprej na pomoč, potem pa skušal prebiti steno zapora. Ko je napravil toliko luknjo, da bi lahko splezal iz zapora, prišli so ljudje. Dolžili so Sušina, da je prebil steno, zanetil ogenj in potem zopet splezal v ječo in na podstavi teh podatkov ga je sodišče obsodilo na smrt, katera kaznen se mu je premenila v šest let delovanja v sibirskih rudokopih in trideset let pregnanstva v Sibiriji. Sušin je to kaznen prestal. Sedaj je neki Bahtar in smrtni postelji obstal, da je on l. 1865. zanetil požar in da je bil Sušin po nedolžnem obsojen in kaznovan. Reven starček Sušin se je vrnil v svoj rojstni kraj. Kake odškodnine seveda ne dobi.

*** Angleška banka** praznovala bode v tekočem letu 200-letnico svojega obstanka. Leta 1694. se je sklenilo ustanoviti „narodno banko“ in se je podpisalo 1.200.000 Lstrl., koncem leta 1695. pa je začela poslovati. Sedanje poslopje angleške banke v Threadneedle ulici v Londonu stoji že od leta 1734., sicer pa nima na zunanjih frontah nobenega okna in ne more se že radi tega ponašati z stavbarsko lepoto, pač pa je kljubovala že dvakrat napadu oborožene poulične družali. Glavnica banke znaša sedaj 14.533.000 Lstrl. in ima rezervnih zakladov 3.714.660 Lstrl. Vodstvo obstoji iz 1 guvernerja, 1 podguvernerja in 24 ravnateljev. Osojba šteje zavod 1160 uradnikov, katerim se letno plača nad 3 in pol milijona goldinarjev vrh tega pa še za pokojnino nad pol milijona letno. Razum teh 1160 uradnikov pa posluje še 1000 pisarjev. Bančni album hrani mnogo posebno zanimivih redkosti, mej drugimi pet bankovcev, katere so rešili, ko se je potopila ladija „Euridika“ in jih privedli čez sedem mesecev izpod vode. Nadalje imajo bankovec, kateri je bil celih 125 let v prometu, predno ga je dobila banka nazaj. Največ veljavni bankovci, katere je izdala, so oni za 1 milijon Lstrl., to je 12 milijon goldinarjev; iz-

delali so se le štirje in se plošče potem uničili. Jdnega ima Rothschild, drugega pa Coutts. Zadnji dal ga je v okvir in ga za reklamo obesil v svoji pisarni. Po 100.000 Lstrl. izdelala sta se le dva bankovca; največ veljavni, sedaj še v prometu, so pa po 1000 Lstrl., to je 12.000 gld. Ponočna bančna straža šteje 39 gardistov, katerim zapoveduje jeden častnik, in 70 stražnikov.

*** Kako plačuje država tobak v Hercegovini?** Mej tem, ko morajo kadilci prav drago plačati vsakovrstni tabak, država, ali erar, ga kupuje za prav nizko ceno. V Hercegovini ga je plačala država kilogram po 20 kr., nekaterim pridelovalcem je plačala celo 10 kr. Vsled tega so — hercegovski pridelovalci tabaka zelo razkačeni in ga niso hoteli prodati po tako nizki ceni. Ni čudo torej, da dobi država veliko denarja s prodajo tobaka!

*** Lep poslanec.** Lvovski list „Monitor“ poroča, da je državno pravdnštvo v Stanislavu začelo kazensko preiskavo proti dež. poslancu Vinicuku, ker je baje storil mnogo tatvin in goljufij, zlasti dukler je bil župan v Ugrinovu.

*** Dva poštenjaka,** namreč ravnatelj hipotečne banke Herking & Müller v Berlinu je sodišče dalo zapreti, ker sta poneverila veliko svoto. Uradniki so na zaprta vrata prilepili listek: Zaprto zaradi današnje patrijotične slavnosti.

*** Sredstvo za rast las.** — 4000 let pred Kristusovim rojstvom so potrebovali za pospešitev las sledeči recept: Pesja capa 1, datlja 1, oslovska podkova 1 vse skupaj skuhan v olju in s tem močno namazati glavo. — Kdor veruje, da bi to pomagalo, naj poskusi.

*** Rokovic** se v Angliji slednje leto porabi 26 milijonov. Tri četrtine jih porabijo ženske. Pri rokovičarstvu ima mnogo ljudij zaslužka. V Worcestru so 8 kilometrov na dolgem same tovarne za rokovice. Jedna sama tvrdka ima 500.000 delavcev. Nekatere Angličanke so jako potratne z rokovicami. Nič redkega ni, če kaka dama na leto izda 300 gld. za rokovice. Nekatere potratijo za rokovice tudi 1000 gld. na leto. Jeden par najfinjših rokovic velja 24 gld. Nekatere dame jih imajo polne predale samih rokovic. Vojvodinja Somerset jih je imela 2000. Vse angleške dame izdajo na leto 18 milijonov za rokovice.

*** Cigani na Ogerskem.** — Po poslednjem popisovanju je na Ogerskem 274.940 ciganov, ki imajo 58.747 za šolo godnih otrok, od katerih jih je pa v šolo hodilo samo 40.624. Rimsko-katoliške vere jih je 47,84%, grško katoliške 10,94, pravoslavne 13,64, drugi pa pripadajo raznim protestantskim veram. 38,10% je madjarščino proglasilo za materinščino, 29,97 jih pa govori ciganskiščino, 0,87 nemščino, 3,59 slovaščino, 24,39 rumunščino, 0,73 rusinščino, 0,11 hrvaščino, 2,13 srbsčino in 0,11 druge jezike. 52,16% jih ni razumelo ciganskiščine. Ciganskiščino govore največ klateči se cigani, dočim so jo stalno naseljeni že po večjem pozabili.

*** Rumuni in tisočletnica ogerske države.** Znani rumunski vodja župnik Lukacin (Luhač) je bil v Bukarestu, kjer ga je prebivalstvo navdušeno vsprejelo. Lukaciu se je izrekel proti nekemu časnikarju: „Rumuni se ne udeleže budimpeštanske razstave, temveč bodo še protestovali proti temu, da bi se proslavljala tisočletnica, kar so Madjari udarli v rumunsko ozemlje“. Madjarji se zelo hudujejo na tega rumunskega rodoljuba.

*** Cena viržink.** — Finančno ministerstvo je sklenilo, znižati ceno viržink od 5½ kr. na 5 kr. Ako dobi pravočasno privoljenje ogerske finančne uprave, postane to znižanje cene veljavno dne 15. februarja.

*** Velika defraudacija.** Neufchatelska policija je zaprla ravnatelj ondotne trgovinske banke, ker je poneveril 1.750.000 frankov. Mož je to ogromno svoto zaigral na borzi. Ker ima banka lep rezervni zaklad, ne zadene upnikov nikaka škoda.

Narodno gospodarstvo.

Pravila pri čebeljaku meseca februarja. Čebele nastavljajo zalego dostikrat že proti koncu tega meseca; tedaj je čebelarju treba skrbeti, da imajo dovolj vode. Potrebno je, izpred čebeljnaka odmetati sneg ali vsaj prostor pokriti s slamo, da čebele ne ostanejo v snegu in ne zmrznejo. Kdor se ni prepričan, naj zdaj pogleda, ali imajo celice še zadosti medu ali ne; pa pregleda naj naglo, da se zalega ne premrazi. Ko bi čebelam primankovalo živeža, naj se jim poklada med v satovju ali v nalašč zato pripravljenih posodicah. Kdor nima medu, lahko jim polaga kristaliziranega sladkorja. Ako so čebele panj ponešale, bodisi od znotraj ali od zunaj, treba jih je ob toplih dnevih poskopiti z mlačnim raztopljenim medom (2/3 medu in 1/3 vode), da se privabijo iz panja in se tako osnažijo. Če se jim vsa nesnaga pusti in se jim ne da prilika, da se osnažijo zunaj, poloti se jih lahko griža, ktera večkrat mnogo panjev uniči ter je nevarna za ves stan. Ob hudem mrazu naj se odvrtažajo solnčni žarki kolikor mogoče zlasti od takih panjev, kateri imajo le eno steno morebiti celo iz prav tankega lesa. Kdor prezimuje panje po kleteh, ali sicer temnih krajih, naj jih postavi ob toplih pomladnih dnevih na zrak, da se z izletom osnažijo. Kmalu popoldne naj jih spet dne v navadne prostore. „K.“

Riparija. Mnogo je prostih krajev in utic, s katerimi bi se boljše lahko okoristili nego se okorščamo v resnici, kajti tjkaj posajamo vsakovrstne, večkrat malovredne rastline, samo da nekoliko pokrijemo kak gol zid ali pa napravimo nekoliko sence. Med mnogovrstnimi rastlinami je najbolj priljubljena divja trta (ampelopsis quinquefolia). Ta raste res bujno, naredi kmalu in gosto senco, vstraja tudi mnogo let, ne donaja pa nikakega dobička. Ali pa imamo kako drugo trto, ktera bi bila boljše? Da, ta je v sedanjem času zelo čislana in hvalna ameriška trta „riparija“. Ker je riparije več vrst in so nekatere za nas manjše vrednosti, sadi naj se riparija portialis (gloire de Montpellier). Ta trta zraste močno in visoka. Od vrste rupestris naj se sadi velikolista, ker močnejše raste in postane višja nego malolista. Malolista rupestris tudi rada dobi bledico in se jako grmi (veji). Rupestris ima to prednost pred riparijo, da bolje uspeva v bolj apneni zemlji in se kot podlaga razvija primerno s cepičem, riparija pa ostane tanjša, kar pa nima posebnega vpliva na razvijanje cepiča. Te vrste uspejajo v naših zemljah dobro in jih trta us ne uniči. Od 3-letne take trte se dobi mnogo ključev, kateri se prav lahko prodajo. Vsako leto se trta obreže na 2 do 3 palec treh oces. in v kratkem je goljava ali utica spet obrastena. Tako se tudi mrčesi in druge živali ne morejo razmnožiti, kakor pri stalnih rastlinah, ker se tu trta vsako leto vnovič obreže in se vnovič obraste. Ker ta trta močno raste, naj se ji tudi pridno gnoji. Ključki ali bilfe se v vsaki trtnici dobe prav po ceni. „K.“

Sadno drevje in trata. Trata, t. j. rušina ali trava okoli sadnega drevja, je lahko škodljiva ali pa tudi koristna. Koristna je tamkaj, kjer je zemlja podvržena suši, n. pr. na kakem bregu ali peščenih tleh; škodljiva je pa v vlažnih legah, na zaprtih in na rodovitnih vrtih. — Iz tega posnemamo, kje moramo za trato skrbeti in kje jo zatirati okoli drevja. To pravilo pa velja le v obče, v posebnih slučajih se je pa treba ozirati še na masikaj drugega, kakor na pleme in starost dreves, na spodnjo plast, na debelost in na rodnost zemlje itd. Staro drevje veliko lože prenese gosto travo, nego mlado. Češpljevo drevje n. pr. prav dobro uspeva med trato, nasprotno pa črešnjevo drevje v zarastnem svetu slabo raste. Kakor na eni strani trta suhi zemlji pridržuje vlago, tako zopet v posebnih slučajih lahko izboljšuje vlažno zemljo, ker trava odvaja preobilno mokroto. Ako imamo n. pr. prav senčen in zaveten vrt s težko zemljo, ki postane, če hodimo po nji, trda kakor deska, potem je skoraj boljše travo pustiti, ker potem lahko hodimo po vrta. Za drevje samo bi bilo seveda boljše, če bi bilo okopano. V največ slučajih je pa priporočeno trato tik dreves odstraniti, in sicer toliko, kolikor daleč segajo veje, kajti v obče računamo, da segajo korenine tako daleč kakor veje in da je dobro, da koreninam nobena rastlina ne jemlje hrane. Na suhih mestih po bregovih in na slabih tleh je pa rast trave že tako slaba, zato vzame koreninam malo hrane ter drevju koristi, ker pridržuje vlago, hladi zemljo ter jo varuje pred nalivi in vetrovi.

Drevje ob gnojšču. Gnojšče mora biti obsenčeno, sicer se gnoj slabo godi ter izgubi veliko svoje vrednosti. Če gnojšče ni že samo na sebi na kaki senčni strani, imamo ga obsenčiti z drevjem. Za to pa ni vsako drevje dobro, ker ne uspeva. Skušnje so pokazale, da v bližini gnojšča najbolje uspeva kostanjevo drevje in razne vrste topola. Tudi akacijevo drevje je dobro, ima pa to slabo stran, da se močno razrašča s koreninami poganjki, ktere je težko zatreti.

Loterijske številke.

	22. januarja:								
Prag	71	50	86	26	80				
Lvov	20	29	30	6	80				
	25. januarja:								
Dunaj	38	37	64	3	49				
Gradeč	73	58	83	4	81				
	29. januarja:								
Bruo	59	44	79	55	86				
Inomost	22	14	70	7	34				
	1. februarja:								
Trst	38	30	83	45	14				
Linec	36	83	82	6	31				

Za kratek čas.

Pravica srečo voščiti. — Mlađi moř: „Dovolite mi milostno, da vam častitam k novemu letu, gospod baron?“ — Baron: „Saj vas niti ne poznam!“ — Mlađi moř: „Ali, gospod baron, saj se me pač še lahko spominjate; veste, jaz sem pisar sodniškega predsednika, kateri je gospoda barona zarubil.“

Tržne cene.

Kava : Santos	gld. 144—	do 152—
Sandomíngo	165—	—
Java	168—	—
Ceylon	188—	—
Moka	195—	—
Sladkor	34—	—
Speh	56—	64—
Petrolij v sodu	20-25	—
v zaboju	6-40	—
Maslo surovo	72—	—
kuhano	85—	—
Moka : (Majdičeva) :		
št. 0 gld. 13-20, št. 1 gld. 12-80, št. 2 gld. 12-50,		
„ 3 „ 12 „ 4 „ 11-50, „ 5 „ 11 „		
„ št. 6 gld. 10-60, št. 7 gld. —		
Ogerska :		
št. 0 gld. 13-50, št. 1 gld. 13—, št. 2 gld. 12-20,		
„ 3 „ 11-70, „ 4 „ 11-20, „ 5 „ 10-50,		
„ št. 6 gld. 9-90, št. 7 gld. 8-50		
Otrobi debele	gld. 4-70	do —
drobne	4-50	—
Turřtea navadna	6—	7—
Oves	6-75	7-50

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO, vino in řganje

M. Brass, v Gorici na Kornu 7 (v bivši Reichovi hiři).

OGLAS!

19, 5-4 S.

P. n. gg. trtorjemem priporoča podpisaneec po ugodnih cenah ameriksanske divje sadike

Riparia - Solonis - Rupestris

za cepljenje, katerih se ne prejme trna uř; kakor tudi druge kakovosti sadik francoskega izvira. Gg. pride- lovalcem senú pa priporoča semenje za umetne se- nořeti, katero sečasom dá bogati in trajni pridelek.

Iv. Joř. Strechel,

veleposestnik

3, 5-2 P. v Semeniški ulici v Gorici.

Kathreiner
KNIPIPOVA SLADINA KAVA
je kot
primés k bobovi kavi
edro zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi niövrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne za- voje z imenom **Kathreiner**

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady

(Marijateljke želodečne kapljice)

pripravljene 4, 32 - 7

v lekarni angelja varuha

C. Brady-a v Kroměřizu (Moravsko)

staro, priznано in znano zdravilno sredstvo ugodnega in okrepujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady-a

(MARIJATELJSKE KAPLJICE)

so zavite v posebno skaljico ter pre- videne s sliko Marijateljke Matere Božje (kot zaščitno znamko). Pod to znamko mora se nahajati sledeči podpis

Vsebinska kapljice je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr., dvojnata 70 kr.

Opozorjam odjemnike naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom C. Brady ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis C. Brady.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Gorici v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Gironeoli, Kürner in Gliublich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

Stalna razstava strojev v Gorici, na Travniku 16, zadej.

Pražko-Bubnska tovarna strojev, livarna železja in kovine Bertold Kraus, podružnica na Dunaju 3/2 Löwengasse 3, ima

v Gorici, na Travniku 16, zadej

stalno razstavo plugov ter ostalih poljedelskih potrebščín, kakor vsakovrstne stiskalnice, čistilnice, stroje za rezanje krme in repe, trijerje itd.

Stroji za peronosporo, vinske stiskalnice in mlinci za grozdje.

Zaloga slovečih Garvensovih pomp in vozov kakor tudi vseh tehniških potrebščín.

Velika izbor nepremočljivih pokrival za voze in šotorje ter dežnih plaščev. — Stroji za řivanje najboljših sestav vsake sisteme po nizkih cenah. Ne boji se tek ovanja.

Brockmannov žeplenokisli kalk za odgojo mlade živali in za hrano živine vsake vsti.

Blagajne gotove proti ognju vsake velikosti.

Razstavní prostori — v katerih se tudi prodaja — so odprti vsak dan in radi tega ne sme zamuditi priliko nijeden gospodar, da bi si ne ogledal to zanimivo razstavo v Gorici, na Travniku št. 16, zadej.

31, 6—1, S.

Zmořni agenti se iščejo.

24, 6—1, P.

Slovanski obrtniki in trgovci.

Gostilničar Ivan Lisjak

pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišće, prostorni hlevi za živino. Cene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,

v Nunski ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodkih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Cene zmerne, pošena pošteřba.

Fotograf A. Jerkič

na Travniku

priporoča svoj fotografíčni zavod zavednim Slovincem na Goriškem.

IVAN DEKLEVA

veletreec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drařšek

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnice kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-vořcene sveče kg po gld. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1-20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpořilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne, pošteřba točna.

Za pristnost vina jamči.

Anton Kuřtrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča svojo trgovino raznih jedilnih potrebščín. Pošteřba točna.

Gostilničar Ivan Roja

priporoča svojo gostilno „pri

golobu“ za vojařnico št. 7. Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada řipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Wañek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Andrej Čermelj

na Kornu

priporoča svojo zalogo razno- vrstnega jedilnega blaga. — Pošteřba vestna.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil

Tovarnar koř v Rupi

p. Miren.

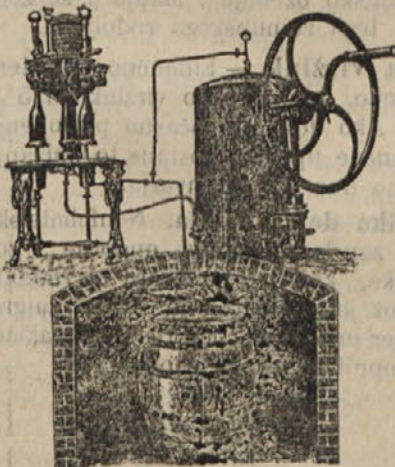
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretića

v Semeniški ulici in za veliko vojařnico priporoča vse izdelke, ki spadajo v řolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinč- niki, papir, knjžice itd.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga puř, streljiva, řivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. — Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamařevanja in s sočasnim zamařenjem

steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za stekle- nice, zamařilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ven- tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.